

SZIJJ FERENC

Harminchárom kísérlet

D. 365 napja – Eperjesi Ágnes kiállítása az Inda Galériában, 2017. szeptember 7. – 2017. október 20.

*Ha nem kaparnám meg két körömmel,
három körömmel, akkor talán
egy egész vesztegzárat is kitöltene
ilyen simán, kegyetlenül,
mint amikor valaki már kora délelőtt
mosolyog, és estig még mások is.*

*Mindenféle testi képződmény helyett,
mert szájakkal és szemekkel szemben
hogyan lehetne szót emelni,
vagy elkerülni, hogy meglássanak,
olyan hosszú keze nincs senkinek,
de akkor olyat, hogy tudom, közel van.*

*Csak akkora helyet kell csinálni,
hogy ott vágással vagy faragással
elférjen egy elképzelés,
milyennek kellett volna lennem
már legkorábban, eleven elképzelés,
nem kell kipótolni semmi jót, semmi rosszat.*

*Az ujjaim hegyéig is elér
az akaratom ebben a furcsa testben,
de ezzel élek, ezt látják az emberek
a szédítő üvegtoronyból,
néha lebagyom, néha nem lehet
felismerni a szomorúság kis hibáját.*

*Ebbe a nagy szorgalomba is bele
lehet bukni, de nincs más,
a békülés pokol, virágpiac,
a forró szírmok elvakítanak,
ígérni pedig mit lehetne lenyűgözőt,
csak házasságot vagy véletlen találkozást.*

Eperjesi Ágnes háromszázhatvanöt darab színes szappant állított ki egy szobányi asztalon (az installációt Bene Tamás tervezte). A szappanokat egy autista fiatalember szüleitől kapta, a fiatalember – D. – ugyanis éveken keresztül naponta megkapargatott egy-egy szappant a körmeivel, így a szappanokon egy vagy több bemélyedés/üreg keletkezett. Eperjesi Ágnes a szappanokat beton felhasználásával eredeti formájukra egészítette ki, miközben munkáját fényképeken és filmen részletesen dokumentálta.

*Vértelen karmolásom van, nem sírni
kell tőlem vagy jobb belátásra jutni,
természetes pánik hibáztat
bennem orvosi eszmét, néma cipészt,
nem állok be a forgalomba,
az utolsó kezesbábu vagyok.*

*Mindig épp annyi a felesleges,
ami egy jó elhatározással eltüntethető,
ne is beszéljünk róla senkinek,
mert hátha valahol lovak tapossák,
vagy katonák álcafestékekkel leöntik,
hozzáadják egy kapuőr idejéhez.*

*Vajon előttem mi tündökölt,
és darabra, kilóra mennyi, és az mind
hogyan változik át akkora munka árán,
mintha minden járókelő különböző
arcot követelne magának
ebben a percenként újraépülő városban.*

*Az utolsóig, ha lesz olyan, még
sokat kell csinálni, új divatok
pusztulnak le a koldulásig,
halálos módszerek terjednek el
barátkozásra, késnek a hírek,
megnyílik egy száj, vagy szétfeszítik.*

*Kicsit elveszek, mert talán kell
valahol másból, nem tudom,
de hátha van szabad hely,
ahol még senki nem tűzött ki zászlót,
vagy táskával nem zizeg, ott épp ennyi
hiányzik időtlen idők óta.*

*Tompa fényű test, így magában
mit se számít, észre sem veszik,
ha lekarmolom magamnak,
és elrejttem a lassú délidőbe
vagy az éjszaka legmélyebb közepébe,
hogy onnan diktálja az éveket.*

*Az első pillanat után kézzel már
nem lehet javítani, nem is lehet mást csinálni,
csak ismételni végig ugyanazt,*

*és bízni benne, hátha egyszer
mégis jó lesz, valaki majd nevetve jön,
mintha feneketlen talicskát tolna.*

*Nem kötöttem sehová a kedvemet,
bokorból, halomból nem veszek ki
semmit, ha valami csak úgy enyém,
hogy bármelyik lehetne érintetlenül,
akkor inkább elbogyom, elfelejtem,
bárhogy zenéljen-zörögjön utána.*

*Honnan került elő felhő alakban
az általános parancs, hogy próbáljam
a változó időt kijátszani,
mint egy közös hisztérikát,
vésztanács vagy piacbizottság, és persze
még a végső ünnepek előtt.*

*Csak egy hajszál a rettentő kétség,
két hasonló dologban mi volna ugyanaz,
amit én képviselhetek
nevető harmadikként,
hogyan áll meg birtelen,
és miért nem esik szét a világ.*

*Nem voltam elég figyelmes éjszaka,
lehullott valami az égből
vagy a polcról a kamra mélyén,
közben el kellett volna döntenem
valami fontosat, másnak lényegtelen,
az első szín milyen legyen.*

*Éppen szökőév van, összeszedem
magam, csak előbb egy kis változást
az arcomon, ne úgy ismerjenek rám
az utcán, mint egy elhagyottra,
akinek a zsebéből rántják elő a nevét,
mert nekem csak törlesztenem kell valamit.*

*Nem akarok nagy változásokat,
csak olyan jobbra csavarodó
építkezést, ahogy egy csigaház nő mind nagyobbra,
vagy óvatos bontást, ahogy egy régi tornyot
bontanak, omlana magától, hallgatnak
az emberek, ameddig ellátszik.*

*Az adott állapoton még ki lehet fogni,
nem felszámolni vagy megváltoztatni,
azt egy konok leolvasó se tudná
megtenni, hanem várni kell,
és majd adódik egy pont, ahol sokkal
kedvezőbb hangokat hallok messziről.*

*Hogy egy ilyen kis mesterséges
mélyedésbe mi fér bele, azt most
még a legbölcsebbek se tudják,
ha senki nem megy át a hídon
pöttyös esernyővel, és hóna alatt
tyúktojással csak tátog az óriási énekes.*

*Ennyivel is kisebb súly a rokonok
és ismerősök vállán, nem kell nézni
a tétlenséget, szépen hasznosítom
magam, próbát teszek naponta,
milyen lesz majd a föld középpontja felé
lefürni kezdetleges eszközökkel.*

*Majdnem ugyanúgy ismétlődik a vége,
mégis micsoda szédítő változatosság,
egy sötét részletben kevés kell,
hogy körülfussanak éjjel egy temetőt,
és nem lehet eldönteni, kell-e
újbold, vagy gyerek ellen bármi jó.*

*A kezem munkájával tagadok
mindenféle hősi magatartást,
feláldozni valamit abból,
ami egy reggeli pánikreakcióval
lett enyém úgyszólván végleg,
vagy amíg le nem jár gyorsított felvételen.*

*Amiről kénytelen vagyok lemondani,
azt önként behelyettesítem ebbe
a forgandó nagyon kevésbe, hadd
melegedjen egy víz alatti házig,
fagyjon meg egy óraiütésre,
legalább könnyen elfelejtem.*

*Az előttünk álló időből ki kell venni
a dolgokat, mert abba a sokaságba még
belegondolni is csak úgy lehet,*

*mintha saját kezemet látnám akkorának,
hogy nem fér bele az asztalfiókba,
nem tudom elővenni a rajzszőgeket.*

*Ha felemelem a poharat, lehet
alatta egy tantusz, egy kétforintos,
egy titkos jel a lelkigondozómnak,
vagy nincs alatta semmi,
hanem a terítő alatt, az asztal alatt,
de ez is csak egy örökös próbatétel.*

*Nem vagyok közvetlenül terbére
a világnak, közelebbinek, távolabbinak,
inkább később fogalmazok,
másfelé mutatok, és nem vihetnek
magukkal, ha meredek lejtő is szerepel,
nem árulom el a nevem odakint.*

*Egy kapavágás is miről szól,
senki se tudja, mert sötét
az ég, villámlik éppen,
és harangoznak is közléről,
sohasem látható az összefüggés
egy másfajta, durvább tisztasággal.*

*A nagyot nem hiszik el, de talán
jobb is, mert akkor nekem is sátorponyvából
varrtak volna viharkabátot,
hanem így a sok kis laposfejűvel
nem lesz gond, mondanak egy számot,
én meg azonnal rábólintok.*

*Csak annyi az egész, hogy kivésem
a hibát, bár nem lehet látni,
de egyszer megvolt, akkor van azóta is,
árulkodik róla az anyag gyengesége,
nem is kell vésni, magától kijön,
elrejtteni szinte nagyobb feladat.*

*Minden más egyszer elfogy,
és emlékezni is nehéz rá,
a kezemből ered a gondolat
a külvilágról, két közeli hely között
valami éles tárgy vagy egy ember,
és belőlem csak ez a fénytelen arc.*

*Ez a legtisztább seb, amit az ember
egy rajta kívül levőn ejtethet,
egy másik önmagán, a legvilágosabb jel
arról a folytonos, szivárgó pusztulásról,
amit senki se láthat eleven szemmel,
és senki se érezhet magától.*

*A fejet háromszor alábúzták,
nem én csináltam, én csak kiszúrtam
egy zsírpapírt a fény miatt,
amíg a téren felsöpörték
a sáros vizet a szobor talapzatára,
és enyvet főztek egy rozsdás fazékban.*

